

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- Justinus verdedigde het christelijke geloof tegen beschuldigingen die voortkwamen uit onbegrip over de nieuwe godsdienst/het monotheïsme, wat past bij 'de ontwikkeling van het christendom en jodendom als de eerste monotheïstische godsdiensten' 1
- De auteur van *Doctrina Jacobi nuper Baptizati* wilde voorkómen dat het christelijke geloof in het Midden-Oosten minder invloed zou krijgen door de opkomst van islam / wilde voorkomen dat het christelijke geloof beïnvloed zou worden door de islam, wat past bij 'het ontstaan en de verspreiding van de islam' 1

Opmerking

Alleen als bij een juist kenmerkend aspect een juiste uitleg over de noodzaak van de verdediging wordt gegeven, wordt telkens 1 punt toegekend.

De middeleeuwen

---

4 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De bron bevat minder bruikbare informatie over het verloop van de strijd, omdat de auteur een geestelijke is die de kruistochten ondersteunt / gelooft in de godsdienstige onderbouwing van de kruistochten, zodat hij overdrijft met het beschrijven van (de hulp van) een hemels leger/heiligen / een gekleurd/eenzijdig beeld geeft van de gebeurtenissen tijdens de strijd 2
- De bron bevat meer bruikbare informatie over de legitimatie voor de strijd, omdat de auteur met zijn verslag de lezer wil overtuigen van het gelijk van de kruisvaarders, zodat hij met zijn beschrijving van de Turken als heidenen/ongelovigen / van de hulp van een hemels leger/heiligen de strijd legitimeert als een heilige oorlog tegen de islam / een terechte strijd om het christendom te verspreiden 2

Opmerking

Alleen als het antwoord een combinatie bevat van een juiste uitleg van (bij de eerste deelvraag) de mindere bruikbaarheid en van (bij de tweede deelvraag) de betere bruikbaarheid van de informatie en een passende verwijzing naar de bron, worden telkens 2 scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Artikel 4 maakt het voor nieuwkomers makkelijk om zich in de stad te vestigen / verleent poorterschap aan iedereen die dat wil (zodat de stad zal groeien), waarmee je 'het herleven van een agrarisch-urbane samenleving' kan illustreren 2
- Met artikel 5 wordt de relatie tussen Beverwijk en het verzorgingsgebied van de stad versterkt doordat poorters de mogelijkheid krijgen op het land/hun boerderij te werken zonder dat ze hun poorterschap verliezen, zodat de stad van voedsel wordt voorzien / zodat de boeren rondom Beverwijk zich zullen richten op deze stad 2

Opmerkingen

- *Alleen als het antwoord bij de eerste en de tweede deelvraag telkens een combinatie bevat van een uitleg en een verwijzing naar de inhoud van het artikel van het stadsrecht, worden scorepunten toegekend.*
- *Als bij de eerste deelvraag het kenmerkend aspect 'de opkomst van de stedelijke burgerij en de toenemende zelfstandigheid van steden' wordt genoemd, worden geen scorepunten toegekend (omdat dit niet volgt uit de inhoud van artikel 4, waarin het gaat om de eerste groei van de stad).*

6 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door de komst van handelaren uit verschillende Hanzesteden / door de deelname van Harderwijk aan de internationale handel kwamen verschillende munteenheden in omloop (waardoor de munten moesten worden gewogen om de waarde vast te stellen) 1
- Door de introductie van de wisselbrief werd minder met munten betaald / werden geldtransacties in de internationale handel eenvoudiger 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

bij 1:

- Bruni keurt 'het begin van staatsvorming en centralisatie' af, wat blijkt uit zijn afkeer tegen tirannen/koningen die de macht van burgers / van de stad Florence willen inperken 2

bij 2:

- Bruni loopt vooruit op 'de hernieuwde oriëntatie op het erfgoed van de klassieke Oudheid', wat blijkt uit de vergelijking van de Romeinse Republiek en de Florentijnse burgers / Florence 2

of

- Het werk van Bruni past bij 'de hernieuwde wetenschappelijke belangstelling', wat blijkt uit zijn onderzoek naar de oorsprong van het Florentijnse volk 2

Opmerking

Als een antwoord alleen een juist kenmerkend aspect bevat zonder juiste verwijzing naar het werk van Bruni, worden geen scorepunten toegekend.

Vroegmoderne tijd

---

8 maximumscore 3

Uit het antwoord moet blijken dat:

- de aanleiding voor het maken van deze prent het besluit is van Philips II om Alva / een leger te sturen om de Nederlanden te onderwerpen 1
- Met de prent wordt weergegeven dat het bestuur van de gewesten niet oplet / de inwoners niet beschermt tegen Alva / niets doet tegen het leegroven van de Nederlandse gewesten 1
- door af te beelden dat (een van de volgende): 1
  - de wolf de mand met ganzen en varkens kan aanvallen.
  - de vos in een gans kan bijten.
  - de leeuw (de overheid) ligt de slapen.
  - de herders / de edelen niet opletten.
  - het vee door Spaanse soldaten wordt weggevoerd.

Opmerking

Alleen als bij de tweede deelvraag een juist voorbeeld van kritiek wordt weergegeven, wordt 1 scorepunt toegekend aan een passende verwijzing naar de bron.